

положительные результаты ввиду ряда преимуществ мобильных устройств по сравнению с классическими педагогическими средствами. При этом отмечается, что исследователям ещё только предстоит научиться проводить методологически обоснованные, статистически релевантные исследования, которые бы охватывали, помимо применения мобильных технологий, и другие аспекты учебной деятельности. Автор приходит к выводу, что при изучении приложений исследователям не следует пытаться найти мобильное приложение, которое может обучить учащихся всему, что им нужно, но следует изучать способы, которыми отдельные приложения помогают освоить иностранный язык.

УДК 1(091) (574)  
МРНТИ 02.91.92

**Есенгалиева В.А.**, философия ғылымдарының кандидаты, <https://orcid.org/0000-0002-7546-2328>  
Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті, Орал қ, Жәңгір хан көшесі 51 090009, Қазақстан, [eva0566@inbox.ru](mailto:eva0566@inbox.ru)

**Esengalieva V.A.**, PhD in Philosophy, <https://orcid.org/0000-0002-7546-2328>  
NJSC West Kazakhstan Agrarian and Technical University named after Zhangir Khan, Uralsk, Zhangir Khan St. 51, 090009, Kazakhstan, [eva0566@inbox.ru](mailto:eva0566@inbox.ru)

## АБАЙДЫҢ ФИЛОСОФИЯЛЫҚ МҰРАСЫ ABAI'S PHILOSOPHICAL HERITAGE

### Түйін

Мақала Абай Құнанбаевтың адамгершілік философиясын ашады. Абайдың негізгі философиялық еңбегі – Қара сөздерінде этникалық қазақтардың тарихы, ұлттық педагогикасы, адамгершілігі мен тәрбие мәселелері қарастырылады. Абай философиясының бүгінгі ұлттық мәдениетте ролі өте зор. Сондай-ақ, қазіргі білім алушылардың рухани-адамгершілік және Отансүйгіштік қасиеттерін тәрбиелеуде Абай ілімінің өзектілігі көрінеді. Әрине, бір мақала аясында ұлы ойшыл қарастыратын рухани-адамгершілік мәселелердің барлық саласын қамту мүмкін емес. Сондықтан, болашақта осы аталған тақырыпта басқа мақалалар жарияланатын болады.

**Түйін сөздер:** ұлттық бірегейлік, білім, жүрек, мәдениет, Абай, Абайдың Қара сөздері, кемел адам

**Keywords:** national identity, education, heart, culture, Abai, Abai's Black words, a perfect man

**Кіріспе.** Кез-келген халықтың ұлттық санасы – тарихи сана негізінде қалыптасады. Қазіргі уақытта бүкіл әлемді қамтыған жаһандану үдерісі әртүрлі елдердің ұлттары мен халықтары арасындағы шекараны бұлдыратады, ұлттық мәдениеттің жоғалуына, тұтас ұлттар мен халықтардың жойылып кетуіне қауіп төндіреді. Бұл үдеріске мемлекеттік деңгейде қарсы тұрудың жалғыз жолы – патриотизм идеологиясы, қоғамды жаңғырту, ұлттық бірегейлікті (тарих, тіл, дәстүр) сақтау идеологиясы. Қазақстандық қоғам өмірінің жаңа кезеңі – ХХІ ғасырда мәдени келбетті, ұлттық кодты сақтау, тарихи жадыны жаңғырту. Өзіңіздің ұлттық бірегейлігіңізді түсіну өте маңызды мәселе. Біз Қазақстанның қандай даму моделін қабылдағанын және әлемнің озық дамыған елі болғымыз келетінін нақты айта аламыз. Біртұтас халық ретінде біздің өзіндік бет-бейнеміз болуы қажет. Сондықтан, біз үшін маңыздысы – біз кіміз, өткен жолымыз қандай және қайда бара жатырмыз? Бұл – барлық ұрпақтар ата-бабаларының не нәрсеге ұмтылғанын және ұрпақтары не нәрсеге ұмтылатынын сұрайтын – үш философиялық сұрақ.

**Зерттеу материалдары мен әдістері.** Мемлекеттік жобалар туралы ой қозғасақ, ұлы даланың ұлы есімдері – Әбу Насыр Әл-Фараби, Қожа Ахмет Яссауи, Күл-Тегін, Сұлтан Бейбарыс, Абылай мен Кенесары хан және, әрине, Абай Құнанбаев сияқты бұрынғы ұлы тұлғаларды бір өркениеттік-мәдени қатарға біріктіретін " Ұлы даланың Ұлы есімдері"

жобасына үлкен көңіл бөлінеді. Олар әр түрлі уақыт пен дәуірлердің өкілдері, бірақ бәрі Ұлы Дала тарихымен байланысты. Қазіргі қазақстандықтар біздің ұлы ата-бабаларымыздың, өз заманымыздың ұлы ойшылдарының- титандардың иығында тұрғанымызды білуі керек. Ұлттық мәдениетті: философияны, әдебиетті, бейнелеу өнерін, кино мен театрды, классикалық және дәстүрлі музыканы танымал ету, оны жаһандық әлемде насихаттаудың ажырамас бөлігі болып табылады. Конфуций туралы айтқанда барлығы Қытай туралы айтып жатқанын бірден түсінеді; Аристотельді ежелгі Грециямен байланыстырамыз. Біздің тарихи тұлғаларымызбен - билеушілермен, ғалымдармен, ақындармен, дала мәдениетінің философтарымен бүкіл әлемде Қазақстанды байланыстыруға тура келеді. Сондықтан ел Президенті, Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың Абай мен оның мұрасына үндеуі кездейсоқ емес. Абай бүкіл әлемге танымал. ЮНЕСКО қамқорлығымен өткен философтың 150 жылдық мерейтойын еске алу жеткілікті. Сол кезде қазақ ойшылы мен гуманистінің мерейтойы Парижде, Анкарада, Делиде, Каирде, Будапештте, Мәскеуде, Санкт-Петербургте, әлемнің жиырма бес елінде атап өтілді. 2020 жылы Абайдың 175 жылдығына арналған 500-ден астам түрлі іс-шаралар халықаралық, ұлттық және өңірлік деңгейде өткізілді.

Абай Құнанбаев – жазушы, ойшыл-демократ, композитор, қазақтардың жазбаша әдебиетінің негізін қалаушы. Өлеңдер мен нақыл сөздері, философиялық трактаттары мен Қара сөздер, әндер мен аудармалар – бұның бәрі оның шығармашылығы мен әдебиет мұрасы. Абайдың басты философиялық шығармасы – Қара сөздері. Абай – ұлттық философиясының өзегі, жаны және қазақ философиямызды жоғарғы биіктерге көтерген философ, ойшыл деп айтуға болады [1]. Философты толғандырған негізгі мәселе – адам мәселесі. Шығыста бұл басты философиялық мәселе [2]. Мінсіз, тұтас, толық адамды қалай тәрбиелеуге болады? Асыл жар – Конфуций идеясы, суперадам – Ницше идеясы, жан - жақты үйлесімді дамыған тұлға – Маркс идеясы, Ұлы Абай идеясы – мінсіз, толық адам. Ол қандай қасиеттерге ие болуы керек? Абай өз еңбектерінде алдау, жала жабу, мақтану, дәрменсіздік пен өсімқорлық – адам табиғатының қас жауы, ал парасаттылық пен мейірімділік, ерік-жігер, қарапайымдылық пен адал еңбек – адам өмірі мен болмысының басты негіздері екенін айтады [3].

Философ адам жақсы істер, жақсы амал жасаған кезде қуануға кеңес береді, өйткені біз жақсы үлгі көрдік және адамдардың жаман істеріне ренжідік. Ақылды кеңесті ұстану, нұсқауларды тыңдау қабілеті бәріне бірдей берілмейді. Ойшыл атап өткендей, Алла Тағала адамға жұмыс істеуге және ғылым мен қолөнерді түсінуге күш берді. Бірақ күш әрқашан адал еңбек үшін пайдаланылмайды, ал ақыл жиі ысырап болады. Мұндағы Абайдың идеялары грек философы Сократтың идеяларымен үндеседі, ол адам бойында өмір сүру үлкен өнер екенін және әркімге өзін - өзі тану берілмейтінін баса айтты [4]. Мінсіз, тұтас адам идеясы қазіргі Қазақстан азаматының қандай болу керектігін түсінуді көрсетеді. «Мінсіз» адам ұғымы – жақсылық пен жасампаздыққа ұмтылған, үйлесімді тұлға бейнесі бүгінгі күнге дейін өзекті. Абай адамгершілік қасиеттерді бірінші орынға қояды, адамның рухани дамуы мен өсуінсіз осы дүниедегі кез келген іс-әрекет мағынасын жоғалтады деп есептей отырып, рухани кемелдіктің гуманистік қағидаттарын алға тартады. Тұтас адамды қалай тәрбиелеу керек? Бас философиялық еңбегі – «Қара сөздерінде» - Абай ізгіліктің көптеген мысалдарын келтіреді, кеңестер береді, әртүрлі халықтардың мәдениеттерін мысқылмен салыстырады, өз халқының кемшіліктерін көрсетеді және ол үшін қатты алаңдайды. Абайдың «Қара сөздері» - сегіз жыл бойы жасалған еңбектің нәтижесі: бірінші сөзі – 1890 жылы, соңғы қырық бесінші сөз – 1898 жылы жазылған. Осылайша, Ұлы философтың шығармада жазылған, бастан кешкен және бастан өткерген барлық идеялары – оның ақыл-ойы мен жүрегінен өтті және ол бізбен осы ойлармен бөліседі. Шығармадағы негізгі келтірілген ойлары – білімге, оқуға, ағартушылыққа ұмтылу идеясы. Ұлы ойшылдың 3-інші Қара сөзінде халықтың барлық қиыншылықтарының себебі – жерден, саудадан, қолөнерден және ғылымнан алшақтау екендігі туралы айтылады [5,13].

Баланың туылғаннан бергі өмірі екі ниеттен тұрады: бірі – тамақтану, ішу қажеттілігі, екіншісі – білімге, танып-білуге деген ұмтылыс. Адам жер бетінде табиғат құпияларын түсіну немесе белгілі бір тұжырымдар жасау арқылы расталады, - делінген 7-сөзінде [5,22]. Философ 10 сөзінде Алла тағала адамдарға жұмыс істеуге және ғылымды игеруге күш бергенін айтады, өйткені ол адам жанына көптеген мүмкіндіктер ашатыны туралы айтылады [5,29]. Абай оқу, ғылым, білім алу үшін қажет болса, өзінің барлық мүлкін құрбан етуге кеңес береді [5,65].

Абайдың пайымдауынша – азғындық әрекеттері білімсіздіктен жасалады. Білім – ізгіліктің негізі, адамгершілікті жетілдірудің қайнар көзі. Білім култын насихаттау – бүгінде біз үшін, ұлы философтың ұрпақтары үшін өте маңызды. Ғылыми-техникалық прогресс дәуірінде тек білімді адам ғана күн астында өз орнын таба алады [6]. Жастық шақ мәңгілік емес және өз өміріңізді нәтижесіз және мақсатсыз істермен толтыру ақымақтық болар еді. Ақымақ адам өмірде өз орнын таба алмайды. Ақылды адамдар пайда әкелуге тырысады, ол үнемі әлемде жаңа, таңғажайып, ерекше нәрсені іздейді және бұл іздеу күндері ол үшін өмірдің ең әдемі уақыты болып табылады және ол ешқашан өткеніне өкінбейді. (15 сөз) [5,41]. Сондықтан Абай ақылға қонымды елде болғысы келетін адам өзіне есеп беруі керек дейді: ол өмірінің күндерін қалай өткізеді? Мұнда тағы да ұлы грек философы Пифагордың «таңертең оянғанда өзіңнен сұра - мен не істеуім керек?, ұйықтар алдында - мен не істедім?»- деген пікіріне [7] ұқсастық жасауға болады.

Абай өзінің 27-ші Қара сөзінде Сократтың диалогын келтіреді, ол адамды жануарлармен салыстырады және онымен келіседі: «Адам – ерекше күш, ақылға ие, таңғажайып бүктелген дене, және бұл комбинация оның жан-жақтылығы мен жоғары талантын анықтайды» [5,72]. Философиялық ұғымдармен айтқанда, адамда форманың мазмұнға толық сәйкестігі болуы керек. Өкінішке орай, қазіргі уақытта жастар сыртқы келбетке, киімге, пішінге көбірек мән береді. Заттықтың бір түрі өркендейді. Форманың мазмұннан басым болуы – зұлымдыққа әкеледі. 18 сөзінде Абай адамды көрікті, күшті ететін – оның ақыл-ойы, білімі, ар-намысы мен сүйкімділігі дейді. «Басқа жолмен көтерілгісі келетін адамды ақымақ деп санауға болады» - деп атап өтті философ [5,49]. Материалдық құндылықтар рухани құндылықтардан басым болатын нарықтық экономика кезінде Абайдың бұл сөздері балаларды тәрбиелеуде, болашақ ұрпақты тәрбиелеуде аса маңызды мәнге ие болады.

Абайша айтқандай адамның ең асылы ол – жүрек. Қазақ халқында ерлік, қорқақтық ұғымдары жүрек сөзінен туған – «жүректі», яғни шын жүректі шабандозды, қорқақты яғни жүрексіз адам деп атайды. Адамның әдемі қасиеттері – жанашырлық, қатысу, аяушылық пен махаббат – жүректен туады. Нағыз жүректі адам жақсы кеңеске құлақ түреді, сөзін желге тастамайды. Сондықтан 17 сөзінде философ Ғылым атынан Қайрат, Ақыл және Жүрек арасындағы дауды шешеді. Олардың қайсысы адамға маңыздырақ: «Бірігіп, жоғарыда айтқанымдай, Жүрек жол бастасын! Егер бұл орын алып, сіз бір адамға қосылсаңыз, ол әділ болады, оның табанының шаңы соқырды емдейді. Біріктіре алмасаңдар, адам өмірінің патшасы Жүрекке басымдық беремін!» [5.47] Ақыл, қайрат, жүрек біріктірілген адам кемел әрі толық. Ол адам баласының үйлесімділігі мен тазалығында өмірдің мәні маңызы – деп атап көрсетеді философ.

**Қорытынды.** Танымал, көпшілікке түсінікті философияны, кейбір зерттеушілер қазіргі уақытта философия ретінде танымайды. Бірақ Гегельдің немесе Маркстің күрделі философиялық жүйелерінен кез келген адам өзін қызықтыратын сұрақтарға жауап таба бермейді. Мұндай сұрақтарға Сократ, Достоевский, Толстой және, әрине, Абай сияқты философтардың ілімдері жауап бере алады. Абайдың сөздері бәріне түсінікті, қарапайым және Абайдың ілімін таяз, философиялық емес деп санау дұрыс болмас еді. Абай - терең ойшыл.

Қазақ философиясының ерекшеліктері мен бағыттары туралы айтқанда, біз бірден Абайға жүгінеміз. Абайда нағыз философия үшін қажет нәрсенің бәрі бар: даналық, түсіністік, тәрбие, диалог, жалпы адамзаттық құндылықтар. Абай философиясында бүгінгі таңда халқымызға қажет нәрсенің бәрі бар: ғылым мен білімге деген ұмтылыс, ар-ождан мен ар-намыс, ұлттық рух, бәсекелестік, әділеттілікке жетелейтін демократия. Тек қана, Абайды оқып, түсініп, меңгеру керек. Абай философиясы – бейнеленген даналық, демек, бейнеленген философия.

## СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ

- 1 Zhabayeva, S.S. The Kazakh Concept of Soul in Abai Kunanbaev's Book of Words [Text] / S.S. Zhabayeva // Asiatic. – 2022. - №16(2). - pp. 7–24.
- 2 Nysanbaev, A.N. Social ontology of al-Farabi & Abay: Experience of philosophical actualization | Sotsial'naia ontologiya al'Farabi i Abay: Opyt filosofskoi aktualizatsii [Text] / Nysanbaev, A.N., Kurmangalieva, G.K., Seytahmetova, N.L. // Voprosy Filosofii. – 2014. - №10. - pp. 112–122.
- 3 Бакбергенов К. Абай Лирика. [Текст] / Бакбергенов К. // - Издательство Жалын.-Алма-Ата. - 1980. -240с.

- 4 [Электронный ресурс] - Режим доступа: <https://ru.citaty.net/avtory/sokrat/? page=4>
- 5 Санбаев С. Слова назидания [Текст] / Санбаев С. // - Издательство MELOMAN Publishing.- Алматы. - 2016.- 150 с.
- 6 Sydykov, Y.B. Personal meaning of the Kazakh philosophy in the space of intercultural dialogue [Text] / Sydykov, Y.B., Nysanbaev, A.N. // International Journal of Environmental and Science Education. – 2016. - № 11(10). - pp. 3690–3699.
- 7 [Электронный ресурс]-Режим доступа: <https://ru.wikiquote.org/wiki/Пифагор>
- 8 Ауэзов М.О. Великий поэт казахского народа Абай Кунанбаев [Текст] / Ауэзов М.О. //- М., 1954,- 24 с.
- 9 Ауэзов М. Мысли разных лет [Текст] / Ауэзов М. // - Алма-Ата, 1959.- 554 с.
- 10 Ауэзов М. Слово к молодым. [Текст] / Ауэзов М. // - Алма-Ата, 1977.- 34 с.
- 11 Ауэзов М. Собрание сочинений в 5-ти томах. [Текст] / Ауэзов М. // - М. 1975,- Т. У- 487 с.
- 12 Ауэзов М. Неопубликованные материалы по абаеведению [Текст] / Сост. Л. М. Ауэзова, М. Мырзахметов // Алма-Ата - 1988 - 367 с.
- 13 Ауэзов М. О. Абай Кунанбаев. Макалалар мен зерттеулер. [Текст] / - Алматы 1967.- 391 б.
- 14 Ауэзов М.О. Абай жолы. Роман-эпопея. [Текст] / Ауэзов М.О. // Алматы 1989.- Т. I.- 608 с.
- 15 Салгарин К. Абай және Шакарим [Текст] / Салгарин К. // КР ГА Хабарлары,- Адебиет сериясы - 2010 -№ 1.-Б. 30-38.
- 16 Nysanbaev, A.N. Abai and Russian Philosophy: Man and His Values [Text] / Nysanbaev, A.N.– 2022. - №15. - pp. 175–196.
- 17 Nysanbaev, A.N., Barlybaeva, G.G., Solovieva, G.G. Voprosy Filosofii [Text] / – 2022. - №11. - pp. 188–198.
- 18 Мырзахметов М. «Три истины» Шакарима [Текст] / Кудайбердиев Ш - Три истины - Алматы, 1991,- С. 35-38;
- 19 Sydykov, Y.B. On the origins, stages and prospects of the Kazakh philosophy [Text] / Sydykov, Y. B., Nysanbaev, A.N., Tuleshov, V.T. //International Journal of Environmental and Science Education. – 2016. - №11(11). - pp. 4054–4064.

## REFERENCES

- 1 Zhabayeva, S.S.The Kazakh Concept of Soul in AbaiKunanbaev's Book of Words [Text] / S.S. Zhabayeva // Asiatic. – 2022. - №16(2). - pp. 7–24.
- 2 Nysanbaev, A.N.Social ontology of al-Farabi&Abay: Experience of philosophical actualization | Sotsial'naiaontologiiial'FarabiiAbaia: Opytfilosofskoiaktualizatsii [Text] / Nysanbaev, A.N., Kurmangalieva, G.K., Seytahmetova, N.L. // VoprosyFilosofii. – 2014. - №10. - pp. 112–122.
- 3 Bakbergenov K. Abaj Lirika. [Tekst] / Bakbergenov K. //- Izdatel'stvo ZHalyn.-Alma-Ata. - 1980. -240s.
- 4 [Elektronnyj resurs] - Rezhim dostupa: <https://ru.citaty.net/avtory/sokrat/? page=4>
- 5 Sanbaev S. Slova nazidaniya [Tekst] / Sanbaev S. // - Izdatel'stvo MELOMAN Publishing.- Almaty. - 2016.- 150 s.
- 6 Myrzahmetov M. «Tri istiny» SHakarima [Tekst] / Kudajberdiev SH - Tri istiny - Almaty, 1991,- S. 35-38;
- 7 Salgarin K. Abaj zhane SHakarim [Tekst] / Salgarin K. // KR GA Habarlary,- Adebiet seriyasy - 2010 -№ 1.-Б. 30-38.
- 8 Auezov M.O. Velikij poet kazahskogo naroda Abaj Kunanbaev [Tekst] / Auezov M.O. //- М., 1954,- 24 s.
- 9 Auezov M. Mysli raznyh let [Tekst] / Auezov M. // - Alma-Ata, 1959.- 554 s.
- 10 Auezov M. Slovo k molodym. [Tekst] / Auezov M. // - Alma-Ata, 1977.- 34 s.
- 11 Auezov M. Sobraanie sochinenij v 5-ti tomah. [Tekst] / Auezov M. // - М. 1975,- Т. U- 487 s.
- 12 Auezov M. Neopublikovannye materialy po abaavedeniyu [Tekst] / Sost. L. M. Auezova, M. Myrzahmetov // Alma-Ata - 1988 - 367 s.
- 13 Auezov M. O. Abaj Kunanbaev. Makalalar men zertteuler. [Tekst] / - Almaty 1967.-391 б.

- 14 Auezov M.O. Abai zholy. Roman-epopeya. [Tekst] / Auezov M.O. // Almaty 1989.- T. I.- 608 s.
- 15 [Elektronnyj resurs]-Rezhim dostupa: <https://ru.wikiquote.org/wiki/Pifagor>
- 16 Nysanbaev, A.N. Abai and Russian Philosophy: Man and His Values [Text] / Nysanbaev, A.N.- 2022. - №15. - pp. 175–196.
- 17 Nysanbaev, A.N., Barlybaeva, G.G., Solovieva, G.G. Voprosy Filosofii [Text] / – 2022. - №11. - pp. 188–198.
- 18 Sydykov, Y.B. Personal meaning of the Kazakh philosophy in the space of intercultural dialogue [Text] / Sydykov, Y.B., Nysanbaev, A.N. // International Journal of Environmental and Science Education. – 2016. - № 11(10). - pp. 3690–3699.
- 19 Sydykov, Y.B. On the origins, stages and prospects of the Kazakh philosophy [Text] Sydykov, Y. B., Nysanbaev, A.N., Tuleshov, V.T. //International Journal of Environmental and Science Education. – 2016. - №11(11). - pp. 4054–4064.

### АННОТАЦИЯ

В статье рассматривается философия морали Абая Кунанбаева. В Словах назиданиях, который является главным философским трудом, уделяется внимание проблемам воспитания и нравственности, истории и права этнических казахов. Автор подчеркивает роль и значение философии Абая в становлении национальной культуры, а также важность его идей в воспитании патриотизма и любви к Родине современной молодежи Казахстана.

### ANNOTATION

The article discusses the moral philosophy of Abai Kunanbaev. In Words of Edification, which is the main philosophical work, attention is paid to the problems of education and morality, history and law of ethnic Kazakhs. The author emphasizes the role and significance of Abai's philosophy in the formation of national culture, as well as the importance of his ideas in nurturing patriotism and love for the Motherland of the modern youth of Kazakhstan.

ӘОЖ 81'0;373.1.02  
FTAXP 16.21.29

**Кударова К.Т.**, аға оқытушы, <https://orcid.org/0009-0007-4931-2733>

КеАҚ «Жәңгірхан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті», Орал қаласы, Қазақстан, [T.karylgash@mail.ru](mailto:T.karylgash@mail.ru)

**Шойбекова А.Ж.**, аға оқытушы, <https://orcid.org/0000-0002-5383-9155>

Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу университеті, Алматы қаласы, Қазақстан, [saynovna.a@mail.ru](mailto:saynovna.a@mail.ru)

**Kudarova K.T.**, senior lecturer, <https://orcid.org/0009-0007-4931-2733>

NJSC "West Kazakhstan Agrarian-Technical University named after. Zhangirkhana", Ural, Kazakhstan, [t.karylgash@mail.ru](mailto:t.karylgash@mail.ru)

**Shoibekova A.**, senior lecturer, <https://orcid.org/0000-0002-5383-9155>

Kazakh National Agrarian Research University, Almaty, Kazakhstan, [saynovna.a@mail.ru](mailto:saynovna.a@mail.ru)

### ШЕТ ТІЛІН ОҚЫТУДА ЛЕКСИКАЛЫҚ ДАҒДЫНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ FORMATION OF LEXICAL SKILLS IN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

#### Түйін

Мақалада шет тілін оқытуды лексикалық дағдының қалыптастыру қарастырылады. Автор лексикалық дағдыларды қалыптастыру кезеңінде де, оларды жетілдіру кезеңінде де шет тілі бойынша практикалық сабақтарда қолдануға болатын лексикалық материалды жүйелеу бойынша практикалық ұсыныстар береді. Тілдің лексикалық жағын оқытуда мұғалімге әр түрлі әдістер мен әдістерді меңгеріп қана қоймай, лексикалық материалмен жұмыс істеудің негізгі кезеңдері туралы түсінік қажет. Дегенмен, тілдік жаттығулар оқытудың ең маңызды кезеңі